OPEN ACCESS

Toponyma v krajině a možnosti jejich výzkumu[1]

Václav Lábus, Daniel Vrbík

ABSTRAKT:
Příspěvek představuje webovou mapovou aplikaci s názvem Toponyma v krajině, kterou v současnosti vyvíjejí pracovníci Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci. Cílem této aplikace je zachytit a zpřístupnit toponyma a jejich varianty z vybraných území Libereckého kraje. Aplikace vizualizuje geografické názvosloví příslušného areálu na kartografickém podkladě, a to jak souhrnně, tak podle zvolených parametrů (druh objektu a jeho název, struktura a počet uživatelů, formální utvářenost, motivace, vztahový model jmen apod.). Vytvořené technické řešení poskytuje možnost zpracovat stejným způsobem toponymii různých obcí, a tudíž umožní srovnat územní distribuci různých formálních a sémantickomotivačních prostředků, jež se v zeměpisném názvosloví vyskytují.

KLÍČOVÁ SLOVA:
geografická databáze, lidové toponymum, paměť krajiny, pomístní jméno, toponymum, toponymická krajina, třídění toponym

ABSTRACT:
The article introduces a web map application called *Toponyma v krajině* (Toponyms in the Landscape) which is currently developed at the Faculty of Science, Humanities and Education of the Technical University of Liberec. The main goal of the application is to record toponyms and their variants of the chosen areas in the Liberec region and make it accessible to public. The application makes it possible to visualize toponomy of a particular area on the cartographic base. The toponyms can be displayed either completely or separately according to the chosen parameters such as onymical object, users, form, motivation, relational model and so on. This technical solution enables to process toponyms of various cadasters in the same way and thus to compare distribution of various formal and motivational components in toponomy.

KEY WORDS:
anoikonym, classification of toponyms, geographical database, landscape memory, popular toponym, toponym, toponymical landscape

ÚVODEM

Tento příspěvek představuje webovou mapovou aplikaci Toponyma v krajině.[2] Cílem této aplikace je zachytit a zpřístupnit toponymii vybraných území Libereckého kraje.

1 Tento příspěvek vznikl jako součást projektu Toponyma v krajině — jejich struktura a proměny (2016–2018), který je realizován v rámci Studentské grantové soutěže Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci.

2 Aplikace je k dispozici na geoportálu Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci: http://tuliberec.maps.arcgis.com/.

OPEN ACCESS

VÝCHODISKA

Toponyma (tj. zeměpisná jména, zahrnující místní jména, pomístní jména a urbanonyma) jsou významným kulturně-historickým dědictvím, neboť dokumentují postupně se měnící vztah člověka ke krajině. Reflektují vnímání krajiny jako sídelního, hospodářského a rekreačního prostoru a tím reprezentují paměť člověka fixovanou v krajině.

Toponyma samozřejmě reprezentují i paměť jazykovou. Z hlediska jazykově-komunikačního je však toponymie značně ambivalentní. Na jednu stranu vykazují toponyma větší rezistenci vůči proměnám, jež probíhají v apelativní sféře, a uchovávají tak mnoho specifických jevů, které jsou z pohledu apelativní slovní zásoby značně periferní: nářeční, cizojazyčné, etymologicky neprůhledné, zanikající či zaniklé jazykové prostředky apod. Na druhou stranu je toponymie, především toponymie lidová, která je vázána na běžnou komunikaci, poměrně dynamická a proměňuje se stejně, jako se proměňují orientační a komunikační potřeby uživatelů a jako se proměňuje vlastní jazykový systém. Toponyma mizí z aktivního užívání, naopak vznikají nová, měnit se může i objektová fixace názvu, výrazným rysem je koexistence různých variantních jmen pro tentýž objekt. Výzkum lidových toponym tak významnou měrou přispívá i k poznání dynamiky českého jazyka.

Česká onomastika má ve výzkumu toponym dlouhou a bohatou tradici. Začátkem 60. let 20. století se těžiště výzkumu přesunulo ke jménům pomístním. Onomastické oddělení Ústavu pro jazyk český AV ČR (ÚJČ) iniciovalo rozsáhlé sběrové akce pomístních jmen v Čechách, které probíhaly v letech 1963–1980 (viz např. Olivová-Nezbedová a kol. 1995). Katalog pomístních jmen z obcí v Čechách s kontinuálním českým osídlením, postupně převedený do elektronické podoby, obsahuje téměř půl milionu jednotek. Na sběr jmen navázaly aktivity zahrnující metodiku klasifikace pomístních jmen podle různých formálních i obsahových parametrů a přípravné práce pro Slovník pomístních jmen v Čechách. Ten od roku 2000 postupně zveřejňuje ÚJČ (od hesla C pouze v elektronické podobě: 2014–2016, http://spjc.ujc.cas.cz/). Sběr pomístních jmen probíhal v podobném rozsahu i na území Moravy a Slezska (1964–1986). Katalog z této soupisové akce obsahuje 225 000 jmen. V roce 2005 byly v dialektologickém oddělení ÚJČ v Brně zahájeny práce na elektronickém Slovníku pomístních jmen na Moravě a ve Slezsku (ke slovníku viz např. Acta onomastica 2010). Slovník je od roku 2014 postupně zveřejňován na webových stránkách ÚJČ (2014–2016, http://spjms.ujc.cas.cz/).

Z geografického hlediska jsou názvoslovné údaje součástí rozsáhlejších databází a projektů. V prostředí České republiky existuje databáze Geonames (spravovaná Českým úřadem zeměměřičským a katastrálním), která obsahuje kompletní standardizované zeměpisné názvosloví České republiky (2010–2016, http://geoportal.cuzk.cz). Databáze ale nepostihuje historickou, komunikační a jazykovou stránku toponym, navíc obsahuje množství nedostatků a nepřesností (byť se průběžnou aktualizací postupně odstraňují); v mnoha případech nezohledňuje lidová (uzuální) jména. Geografické databáze zeměpisných jmen v digitální podobě, které pracují ve velkých měřítkách a popisují tak území velmi podrobně, jsou prozatím spíše výjimkou. Takové databáze jsou ovšem jednou z perspektiv, jak zkoumat současnou „toponymic-

OPEN ACCESS

kou krajinu“ (David–Mácha 2014: 40–44). Za zmínku stojí aplikace Názvy míst (2016, http://www.nazvymist.cz/), která zpřístupňuje současná „živá“ toponyma z aktuálních terénních šetření. Vyvinula ji Ostravská univerzita v Ostravě v rámci projektu Místa paměti — názvy míst jako kulturní dědictví (2016, http://projekty.osu.cz/mistapameti/). S tvorbou kartografických aplikací má významné zkušenosti také Fakulta přírodovědně humanitní a pedagogická Technické univerzity v Liberci, jež nedávno zveřejnila aplikaci Příběhy míst (2015–2016, http://mapy.fp.tul.cz/pribehymist/). Dvě posledně jmenované aplikace jsou hlavním inspiračním zdrojem projektu Toponyma v krajině.

SBĚR A TŘÍDĚNÍ TOPONYMICKÉHO MATERIÁLU

Sběr toponymického materiálu pro účely představovaného projektu je primárně realizován v rámci diplomových úkolů studentů FP TUL. Studenti sbírají toponyma přímo v dané lokalitě prostřednictvím rozhovorů a dotazníků, data dále doplňují excerpcí map různých druhů, excerpcí regionální a turistické literatury, ale i pramenů věcné povahy. Hlavním cílem je shromáždit a ověřit soubor jmen, která se aktuálně užívají v běžné komunikaci. Dalším cílem je postihnout toponymickou pluralitu (David–Mácha 2014: 19) příslušné lokality, tzn. získat co nejvíce variantních pojmenování, která se fixují k témuž toponymickému objektu. Jména jsou dále zpracována do abecedního hesláře, který obsahuje druh a lokalizaci onymického objektu, zdroj, formální a sémantickomotivační utvářenost, zařazení ke vztahovému modelu (Pleskalová 1992) a jednotlivé varianty. Syntetické části práce pak souhrnně charakterizují toponymii vybraného území, a především odhalují shody a rozdíly mezi lidovým a kartograficky zachyceným (standardizovaným i nestandardizovaným) názvoslovím.

Webová aplikace Toponyma v krajině umožňuje veškeré údaje zjištěné o jednotlivých jménech, resp. toponymických objektech (Šrámek 1999: 12, 70), přehledně zobrazovat na kartografickém podkladě, a to jednotlivě nebo souhrnně podle předem zvolených kritérií. Jako pilotní území byl pro vývoj aplikace zvolen katastr obce Vysoké nad Jizerou, jehož toponymie byla zpracována v bakalářské práci Pomístní jména na katastru obce Vysoké nad Jizerou (Kozáková 2015).

Data o jednotlivých onymických objektech je třeba nejprve zpracovat do elektronické relační databáze. Ta obsahuje jednak geograficky relevantní informace, vztahující se k toponymickému objektu, jednak informace jazykově-komunikační povahy, vztahující se k jednotlivým variantám pojmenování.

Informace geografického charakteru obsahuje tzv. primární tabulka, jejíž součástí je jednoznačná identifikace onymického objektu jednoduchým číselným kódem (ID), přiřazení základního (tzv. invariantního) pojmenování, označení druhu objektu (viz tab. 1), slovní lokalizace a lokalizace prostřednictvím GPS souřadnic (viz tab. 2). Vzhledem k časté koexistenci více jmen pro tentýž onymický objekt je třeba stanovit, která z variant bude považována za základní (k problematice variantnosti viz Lábus 2014). Tou bylo zvoleno standardizované toponymum, tj. varianta zanesená ve státním mapovém díle, pro potřeby projektu reprezentovaném databází Geonames.

OPEN ACCESS

Pokud onymický objekt není v Geonames uveden, za základní variantu se považuje jméno fixované v jiném kartografickém zdroji (obvykle Mapy.cz), pokud není uveden ani zde, je objekt v databázi označen uzuálním jménem zjištěným přímo v dané lokalitě.

Druh objektu	
Orografický:	1. vrch, 2. hřbet, 3. údolí, 4. sedlo, 5. úbočí, 6. skála, 7. skalní skupina, 8. jeskyně
Hydrografický:	9. vodní tok, 10. vodní plocha, 11. pramen, 12. vodopád
Pozemkový:	13. pozemek, 14. lesní pozemek
Sídelní:	15. budova, 16. skupina budov, 17. místní část
Komunikační:	18. cesta, 19. křižovatka
Ostatní:	20. strom, 21. kulturní památka

TAB. 1 — Třídění toponym podle druhu onymického objektu.

ID	**Základní jméno**	**Druh objektu**	**Lokalizace**	**GPS souřadnice**
58	Petruškovy vrchy	vrch	Částečně zalesněná hora Z od silnice 290 mezi Vysokým a Sklenařicemi nad startem běžkařských tratí, vrchol leží ve výšce 720 m n. m.	50.6952842N, 15.3852822E

TAB. 2 — Tzv. primární tabulka s identifikací onymického objektu.

ID	**Varianta**
58	Petruškovy vrchy
58	Petruškovy vrcha
58	Petruškáče
58	Na Petrusskowych Wrssych
58	Petruschka-Berg
58	Petrušáky
58	Petraškový vrch
58	Petruškův vrch

TAB. 3 — Identifikace jednotlivých variant.

Tzv. sekundární tabulka obsahuje především jazykově-komunikační charakteristiku veškerých zjištěných variantních jmen (viz tab. 3), která se váží k unikátnímu toponymickému objektu. U jednotlivých variant zahrnuje databáze tyto základní informace:

1. Počet uživatelů
2. Zdroj
3. Etymologie

OPEN ACCESS

4. Formální utvářenost
5. Vztahový model
6. Motivace
7. Poznámka

Počet uživatelů vychází z dat zjištěných rozhovory a dotazníky a uvádí se v procentech. Dále se pro potřeby databáze zjišťuje, zda je příslušná varianta zanesena v Geonames, v jiném kartografickém zdroji (obvykle Mapy.cz nebo aktuální tištěné turistické mapy), zda se v současnosti používá v úzu, zda je uvedena v soupise pomístních jmen uloženém v ÚJČ (pokud byl pro danou obec zpracován) a zda je zanesena ve Stabilním katastru. Etymologie obsahuje stručný výklad původu příslušné varianty. Dále jsou varianty přiřazeny k jednomu z 16 formálních typů (viz tab. 4). U každé varianty je uveden také příslušný vztahový model (Pleskalová 1992). Varianty jsou klasifikovány i podle sémantické motivace (viz tab. 5) inspirované Šmilauerovým třídičem (Šmilauer 1972). V poznámce se uvádějí další zjištěné informace o příslušné variantě a různé komentáře.

Jednoslovné neodvozené S	**Jednoslovné odvozené Sd**	**Jednoslovné složené SS**	**Dvouslovné ADJ-S**
Dvouslovné S-S	Dvouslovné jiné	Tříslovné ADJ-ADJ-S	Tříslovné ADJ-S-S
Tříslovné jiné	Předložkové PREP-S	Předložkové odvozené PREP-Sd	Předložkové PREP-ADJ
Předložkové PREP-ADJ-S	Předložkové S-PREP-S	Předložkové jiné	Větné

TAB. 4 — Klasifikace variant podle formy (S = substantivum, Sd = substantivum odvozené, ADJ = adjektivum, PREP = předložka).

Poloha přímo	Poloha metaforicky	Velikost	Barva
Tvar přímo	Tvar metaforicky	Terénní formy	Půdy, horniny
Vodní plochy	Prameny	Vodní toky	Atmosférické jevy
Požáry	Stromy, lesy	Kulturní plodiny	Ostatní rostliny
Zvířata volně žijící	Zvířata domácí	Majitelé, nájemci	Honorifikační jména
Hodnocení objektu	Důlní a těžební činnost	Zpracování surovin	Zemědělství
Louky, paseky, zahrady	Lesnictví	Lov	Lidská sídla
Stavby	Hranice	Náboženství, církev, duchovní život	Právo, obchod, trhy
Lokální události	Lokální pověsti	Nejasná	Chybná

TAB. 5 — Sémantickomotivační klasifikace.

Kompletně zpracované údaje o jedinečném onymickém objektu vypadají takto (tab. 6, pro ilustraci jsou uvedeny údaje pouze o třech variantách):

OPEN ACCESS

ID	Varianta	% uživatelů	Geonames	Mapa	Terénní sběr	Stabilní katastr	Soupis PJ	Etymologie	Forma	Vztahový model	Motivace
58	Petruškovy vrchy	100,00	1	1	1	0	0	Základem je subst. v pl. vrch, které je specifikováno poses. adj. v pl. Petruškův, utvořeným sufixem -ův od osob. jméno Petruška	Dvouslovné ADJ-S	D+B	Majitelé/nájemci
58	Petruškovy vrcha	16,67	0	0	1	0	1	Základem je subst. vrch v nář. pl. vrcha, které je specifikováno poses. adj. v pl. Petruškův, utvořeným sufixem -ův od osob. jména Petruška	Dvouslovné ADJ-S	D+B	Majitelé/nájemci
58	Petruškáče	27,47	0	0	1	0	0	Univerbizace od zákl. podoby Petruškovy vrchy/vrcha	Jednoslovné odvozené Sd	D	Majitelé/nájemci

TAB. 6 — Databáze toponym a jejich variant.

Další fází projektu je transformace výše uvedených dat do vlastní webové mapové aplikace, jejímž cílem je zpřístupnit veškeré informace o sebraných toponymech a jejich variantách.

TECHNICKÉ ŘEŠENÍ DATABÁZE A WEBOVÉ MAPOVÉ APLIKACE

Vzhledem k potřebě spolupráce několika odborníků z různých oborů (jazykověda, kartografie, geoinformatika) byl jako nejvhodnější řešení zvolen cloudový prostor společnosti Google. Řešení vychází z požadavku, aby byl způsob plnění databáze co nejjednodušší a aby nebylo nutné vytvářet žádný složitý systém. Struktura databáze, popsaná výše, pak byla vytvořena pomocí jednoduchých tabulek. Vzhledem k faktu, že k jednomu místu může existovat několik variantních označení, byla databáze tvořena v relačním modelu, přičemž k propojení došlo na základě jednoznačného identifikátoru místa (ID, viz obr. 1). Protože Google tabulky nejsou primárně databázovým nástrojem a je v nich velmi omezená možnost nastavení pravidel chování, známých z plnohodnotných databázových systémů, bylo třeba postupovat při plnění databáze manuálně a průběžně kontrolovat správnost zadávaných údajů. Výhodou takové da-

OPEN ACCESS

tabáze je možnost průběžné aktualizace jak jejího obsahu, tak její struktury, čímž ji lze operativně přizpůsobit specifikám různých zkoumaných areálů.

ID	souřadnice
58	50.6952842, 15.3852822

ID	…
58	Petruškovy vrchy
58	Petruškovy vrcha
58	Petruškáče

OBR. 1 — Schéma relačních tabulek.

Pro vytvoření webové mapové aplikace bylo nutné data předzpracovat v softwaru GIS (zde konkrétně ArcGIS for Desktop 10.3), tedy zapracovat je do prostorového datového modelu a vytvořit tak skutečnou relační databázi.[3] Ta byla následně sdílena ve formě prvkové služby v prostředí ArcGIS Online, cloudového řešení společnosti ESRI, které umožnilo samotnou tvorbu webové aplikace, která je vytvořena pomocí nástroje WebApp Builder.[4]

VÝSTUPY

Nejdůležitějším výstupem je webová mapová aplikace Toponyma v krajině, která zpřístupňuje informace o toponymických objektech na předem vybraném typu kartografického podkladu (obr. 2).[5]

Webová aplikace rovněž umožňuje filtrování toponymických objektů a jednotlivých variantních pojmenování podle zvolených parametrů jak formálních, tak obsahových (obr. 3).

Mimo jiné je tak možné souhrnně zobrazit například toponyma, která tvoří základní orientační systém obyvatel obce, tj. filtrovat zobrazovaná toponyma podle jejich aktivní znalosti mezi respondenty, kteří se účastnili dotazníkového šetření v příslušné lokalitě, a to na škále 0 % (nikdo nezná a nepoužívá) — 100 % (znají a používají všichni). Obr. 4 ukazuje nastavení filtru variant se znalostí v rozmezí 80 %–100 %. Tento filtr zobrazí na katastru obce Vysoké nad Jizerou celkem 16 objektů, které lze označit za významné krajinné a kulturní dominanty: vodní toky (*Sklenařický potok*, *Staroveský potok*, *Tříčský potok*, *Vošmenda*), vrchy (*Barejtův kopec / Barejťák*, *Na Kamenci*, *Petruškovy vrchy*), kulturní památky (*Dykova skála*, *Márinkův*

3 Geografický informační systém (Geographical Informatic System) spojuje hardware, software a data pro uchovávání, správu, analýzu a zobrazení všech forem geografické informace.

4 ArcGIS Online je webové řešení společnosti ESRI, které přináší uživatelům funkcionalitu desktopových GIS v prostředí internetu. Veškerá funkcionalita je dostupná zdarma po registraci na stránkách www.arcgis.com, kde lze mimo jiné vytvářet webové mapy a aplikace za použití připravených šablon.

5 Dostupné z www: http://tuliberec.maps.arcgis.com/.

OPEN ACCESS

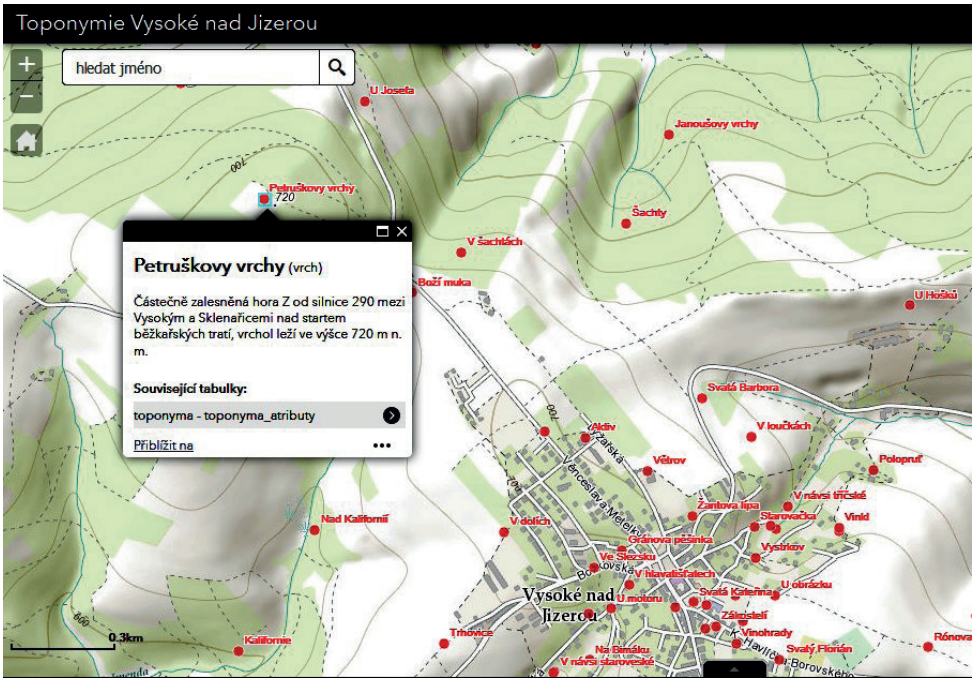

OBR. 2 — Webová aplikace Toponyma v krajině

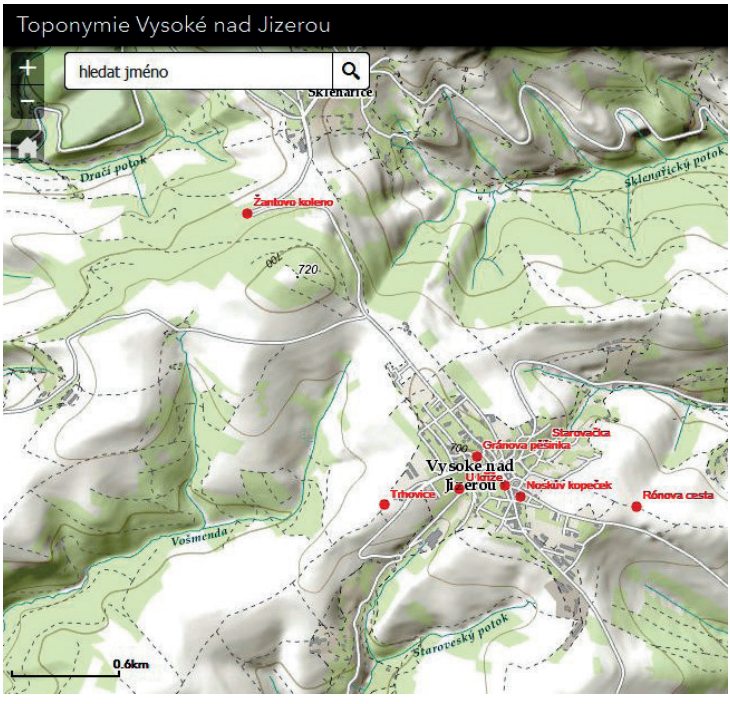

OBR. 3 — Možnosti filtrování v aplikaci Toponyma v krajině — zobrazení názvů cest

OPEN ACCESS

kříž / *Marinku kříž*, *Svatá Kateřina* [kostel], *Nístějka* [zřícenina hradu], rekreační objekty (*Mexiko* [hostinec + křižovatka], *Na Farských mlýnech* / *Na Mlejnkách* [bývalé koupaliště], *V Šachtách* [skiareál]) či dopravní (*Zimrov* [samota a autobusová zastávka při hlavní silnici ze Semil do Vysokého], *Žantovo koleno* [serpentýna silnice spojující Vysoké a Tanvald]). Z formálního hlediska převažují dvouslovná pojmenování, která vyjadřují jedinečnou povahu onymických objektů, a jména předložková, která explicitně vystihují jejich polohu.

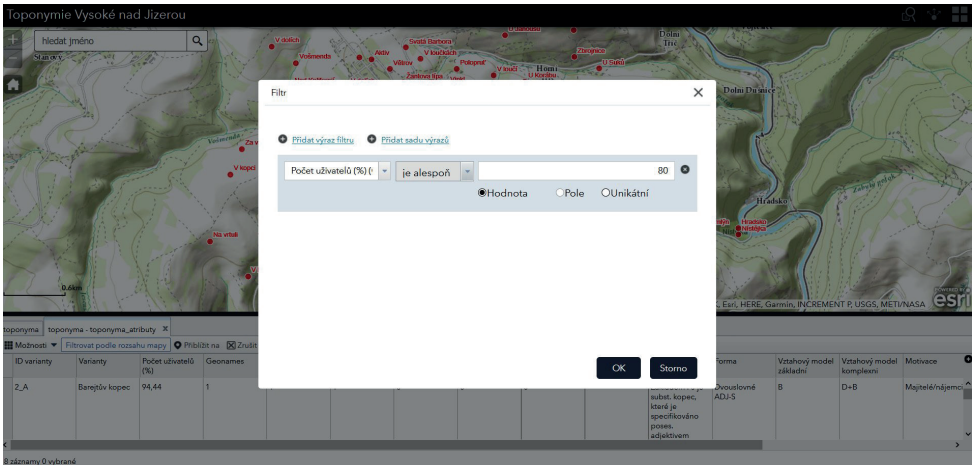

OBR. 4 — Filtr variant se znalostí 80 %–100 % v aplikaci Toponyma v krajině

VÝHLEDY

Aplikace do budoucna umožní srovnat toponymii různých katastrů, což poskytne přehled územní distribuce různých formálních a sémantickomotivačních prostředků, jež se v názvosloví vyskytují.

Elektronická databáze, jež je podkladem vlastní webové aplikace, může kromě údajů uvedených v tab. 6 obsahovat samozřejmě jakékoli další relevantní informace týkající se příslušného onymického objektu. Webová mapová aplikace tak bude moci následně zpřístupnit nejen jakákoli textová data, ale také další multimediální obsah. Projekt, v jehož rámci aplikace Toponyma v krajině vzniká, tím směřuje k vytvoření série dílčích interaktivních map s příběhem (koncept označovaný jako story maps).[6]

Aplikace Toponyma v krajině zpřístupnila v průběhu roku 2017 databázi toponym z katastru obce Vysoké nad Jizerou. Následovat bude zpracování dat o toponymii sousední obce Jablonec nad Jizerou. Dalším krokem bude digitalizace toponymických dat z katastru obcí Lučany nad Nisou a Bedřichov, tzn. obcí, v nichž do roku 1945

6 Podrobněji ke konceptu tzv. story maps například na http://storymaps.arcgis.com/.

OPEN ACCESS

převažovalo německé obyvatelstvo. Zmapování toponymie obcí na Liberecku a Jablonecku, jež byly před rokem 1945 součástí Sudet, je důležitým výhledovým plánem. Již zmíněné soupisy pomístních jmen, jež realizoval ÚJČ, se totiž týkaly pouze obcí s nadpolovičním podílem českého obyvatelstva před rokem 1945. Data z pohraničních obcí tak přinesou cenné poznatky o tom, jak se vyvíjela poválečná toponymie nově osidlovaných území a jak se proměnil orientační systém v porovnání se stavem před rokem 1945. Aplikace umožní srovnat formální a sémantickomotivační vlastnosti toponymie obcí z bývalých Sudet a obcí s kontinuálním českým osídlením, zastoupených právě například Vysokým nad Jizerou.

Dlouhodobějším plánem je zmapovat lidovou toponymii v urbánním prostředí (tzn. mimo oficiální urbanonymii a standardizovaná pomístní jména) představovaném městy Liberec a Jablonec nad Nisou.

ZÁVĚREM

Závěrečné práce zadávané v poslední době na Fakultě přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci, které se zabývají toponymií vybraných obcí Liberecka a Jablonecka, dokumentují snižující se aktivní znalost lokálního názvosloví. Toponymická krajina se tak postupně ochuzuje. Cílem představeného projektu je uchovat mizející toponymii jako součást kulturně-historického dědictví. Budování interaktivních aplikací je jednou z cest, jak toho dosáhnout. Lokální toponymie má totiž i svůj sociální a environmentální rozměr (srov. David 2008): její znalost není podmíněna pouze orientačními potřebami, ale zároveň může napomáhat k sebeidentifikaci obyvatel s jejich regionem a vytvářet pevnější svazky s krajinou.

BIBLIOGRAFIE:

(2010): *Acta onomastica* LI. 1.

(2010–2016): *Geonames*. [online] [cit. 2016-10-10]. Dostupné z WWW: <http://geoportal.cuzk.cz>.

(2014–2016): *Slovník pomístních jmen na Moravě a ve Slezsku*. [online] [cit. 2016-10-10]. Dostupné z WWW: <http://spjms.ujc.cas.cz>.

(2014–2016): *Slovník pomístních jmen v Čechách*. [online] [cit. 2016-10-10]. Dostupné z WWW: <http://spjc.ujc.cas.cz>.

(2015–2016): *Příběhy míst*. [online] [cit. 2016-10-10]. Dostupné z WWW: <http://mapy.fp.tul.cz/pribehymist>.

(2016): *Místa paměti — názvy míst jako kulturní dědictví*. [online] [cit. 2016-10-10]. Dostupné z WWW: <http://projekty.osu.cz/mistapameti>.

(2016): *Názvy míst*. [online] [cit. 2016-10-10]. Dostupné z WWW: <http://www.nazvymist.cz>.

David, J. — Mácha, P. (2014): *Názvy míst — paměť, identita, kulturní dědictví*. Brno / Ostrava: Host / Ostravská univerzita v Ostravě.

David, J. (2008): Environmentální rozměr toponomastiky, *Acta onomastica* IL, s. 98–105.

Kozáková, K. (2015): *Pomístní názvosloví na katastru obce Vysoké nad Jizerou*. Bakalářská práce. Liberec: Technická univerzita v Liberci.

Lábus, V. (2014): Poznámky k tzv. mikrostrukturním vztahům v onymii,

OPEN ACCESS

in: Minářová, E. — Sochorová, D. — Zítková, J. (eds.), *Teoretické a komunikační aspekty proprií*, Brno: Masarykova univerzita, s. 47–52.
Olivová-Nezbedová, L. a kol. (1995): *Pomístní jména v Čechách*. Praha: Academia.
Pleskalová, J. (1992): *Tvoření pomístních jmen na Moravě a ve Slezsku*. Jinočany: H & H.
Šmilauer, V. (1972): Třídění pomístních jmen, *Zpravodaj Místopisné komise ČSAV* XIII, s. 171–204.
Šrámek, R. (1999): *Úvod do obecné onomastiky*. Brno: Masarykova univerzita.